

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
МУКАЧІВСЬКА МІСЬКА РАДА
ЧЕРКАСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМ. Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ЗАКАРПАТСЬКИЙ УГОРСЬКИЙ ІНСТИТУТ ІМ. ФЕРЕНЦА РАКОЦІ ІІ**

**СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ НАУКИ Й ОСВІТИ
В УМОВАХ ПОГЛИБЛЕННЯ
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ**

**Збірник тез доповідей за матеріалами
VI Всеукраїнської науково-практичної конференції**

**Мукачево
13-14 травня 2021 року**

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 4 від «12» травня 2021 р.)*

С 91

Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів : збірник тез доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13-14 травня 2021 р., Мукачево / Ред.кол. : Т.Д.Щербан (гол.ред.) та ін. – Мукачево : Вид-во МДУ, 2021. – 572 с.

У збірнику представлено тези доповідей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасні тенденції розвитку науки й освіти в умовах поглиблення євроінтеграційних процесів». Учасниками конференції розглянуто проблеми та перспективи розвитку педагогічної освіти, психолого-педагогічні аспекти індивідуальної траєкторії професійного становлення особистості, сучасні орієнтири розвитку економіки, управління та інженерії, актуальні проблеми розвитку сфери обслуговування, туризму та збереження історико-культурної спадщини, тенденції розвитку сучасного суспільно-політичного та культурно-мистецького простору.

Видання розраховане на науковців, педагогів, викладачів, аспірантів та студентів, які займаються науково-дослідною роботою.

Редакційна колегія:

Щербан Т.Д. – д-р психол. наук, професор (голова);

Гоблик В.В. – д-р екон. наук, професор;

Кобаль В.І. – канд. пед. наук, доцент;

Пігош В.А. – канд. екон. наук, доцент;

Максютова О.В. – провідний фахівець ВНТД.

Відповідальність за достовірність фактів, власних імен, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікації.

АТРОЩЕНКО Т.О., БОРА З.М. Духовно-моральна культура майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти: до сутності поняття.....	285
АТРОЩЕНКО Т.О., БУРИШИН О.І. Культура командної роботи менеджера дошкільної освіти: соціально-педагогічні проєкції.....	287
АТРОЩЕНКО Т.О., ДИНИС І.М. теоретичні аспекти проблеми розвитку лідерських якостей майбутнього вихователя ЗДО.....	289
БАРЧІ Б. В., КУПЕЦЬ І. Ю. Психологічні особливості запам'ятовування.....	290
БАРЧІ Б. В., МАХЛИНЕЦЬ С. І. До проблеми психологічних особливостей особистості.....	292
БАРЧІ Б. В., РОЗМАН А. М. Характеристика учбово-професійної діяльності старшокласника.....	295
БАРЧІЙ М.С., МУЧИЧКА К.В. Конфліктологічна компетентність майбутнього педагога.....	296
БАРЧІЙ М.С., ФАНТА Н.М. Психологічні особливості конфліктної поведінки підлітків.....	298
BEDEVELSKA M.V. Features of training of future primary school foreign language teachers to use learning situations.....	301
БОПКО І.З. Формування індивідуального стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів іноземної мови.....	302
БРЕЦКО І. І., ВАРГА В. С., РИЖИКОВ А. В. Причини виникнення інформаційного стресу.....	304
БРЕЦКО І. І., ВАРГА В. С., ФАЛЬЧ А. Я. Особливості мотиваційної сфери старшокласників.....	306
ВОРОНОВА О.Ю., ЯМЧУК Т.Ю. Самовдосконалення майбутнього вихователя як передумова готовності до професійної діяльності.....	308
ВОРОНОВА О.Ю., ФУЛЕЙ А.Ю. Щодо проблеми етнічної свідомості у психології.....	310
ВОРОНОВА О.Ю., ПУШКАРОВИЧ О. О. Деякі особливості емоційного вигорання старшокласників.....	312
HARAPKO V. The importance of english language competence in an academic environment for PhD-students.....	314
ДІДИК Я., В., БАРЧІЙ М.С. Умови формування комунікативної компетентності майбутніх фахівців.....	316
ДЯДЧЕНКО О. В. Формування індивідуального стилю педагогічного спілкування майбутніх учителів іноземної мови.....	318
ЗІНЧЕНКО В.О. Realization of the varieties of non-verbal communication in modern english.....	320
КАЗІСТА Н. Use of educational internet resources in the process of formation of phonetic competence of future english teachers.....	322
КОЛОДНЯНСЬКА Д. The role of speaking activities in developing communicative competence.....	324
KONCHOVYCH K.T. Features of studying foreign languages in eu schools.....	326
КРАВЧЕНКО Т. Компетентнісний підхід у підготовці фахівців з маркетингу у праці британських науковців.....	327
КСЕНОФОНТОВ С.С. Особистісне мотиваційно-усвідомлене сприйняття інтелігентності майбутніми фахівцями як педагогічна складова якісної освіти...	330
КУРИЛО О.Й., ГОЛЯНИЧ А.І. До проблеми формування естетичної культури майбутніх учителів початкових класів у процесі фахової підготовки.....	332
КУРИЛО О.Й., ЛЕНДЕЛ Н.В. Інноваційна компетентність майбутніх учителів початкових класів: сутність поняття.....	334

професійної працездатності в результаті несприятливого впливу екстремальних чинників інформаційного взаємовпливу людини і техніки

Література

1. Аракелов Г. Г. Стресс и его механизмы / Г.Г. Аракелов // Вестник Московского университета. – Сер. 14. – 1995. – № 4. – С. 14-16.
2. Корольчук М. С. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я/ М.С. Корольчук// Навчальний посібник. / Заг. ред. М. С. Корольчука. – К.: «ІНКОС», 2002. – 272 с.
3. Левківська Г. П. Адаптація першокурсників в умовах вищого навчального закладу освіти / Г.П. Левківська, В.Є. Сорочинська та ін.: Навчальний посібник. – К., 2001. – 128 с.
4. Старцева О. Що таке стрес і як з ним боротися? / О.Старцева // Психолог. – 2007. – №2. – С. 22-24.
5. Шеремет О. Вийдемо зі стресу разом. Соціально-психологічний тренінг / Шеремет О. // Психолог. – 2007. - № 23-24. – С. 17-24.

УДК 159.952.13:373.5.011.3-052

БРЕЦКО І. І., ВАРГА В. С., ФАЛЬЧ А. Я.,
Мукачівський державний університет

ОСОБЛИВОСТІ МОТИВАЦІЙНОЇ СФЕРИ СТАРШОКЛАСНИКІВ

Навчальна діяльність школярів старшого шкільного віку тісно пов'язана з обиранням майбутньої професії, становленням професійних інтересів. Як стверджує Є.П. Ільїн [2], половина випускників вже має сформований основний та резервний професійні плани. Щоправда, обирання професії може мати не чітко визначене розуміння свого майбутнього місця в житті, а відбуватися або під примусом батьків, або з прикладу товаришів, або під впливом тимчасового інтересу. До того ж, в складних економічних умовах сьогодення обирання професії може відбуватися або під впливом ситуативних економічних факторів (підліток обирає професію задля скорішого заробітку), або під впливом "матеріального престижу" конкретної професії.

Відповідно до цього змінюється і мотивація навчальної діяльності. Якщо підлітки обирають професію відповідно до своїх уподобань та інтересів до окремих навчальних предметів, то молодші юнаки вже обирають предмети відповідно до майбутньої професії. Таким чином простежується велика вибірковість пізнавальних мотивів, що може призвести до суттєвого зниження інтересу до окремих предметів на користь майбутніх спеціалізованих знань.

Навчально-пізнавальний мотив (інтерес до способів добування знання) удосконалюється як інтерес до методів теоретичного й творчого мислення. Старшокласників цікавить участь у шкільних наукових суспільствах, застосування дослідницьких методів на уроках [3]. Разом з тим їх залучають і шляхи підвищення продуктивності (результативності) пізнавальної діяльності, про що свідчить їхній інтерес до посібників про культуру й раціональну організацію розумової праці. Вже у цьому віці можна говорити про появу єдності процесуальної й результативної мотивації навчання.

Істотно розвиваються мотиви й способи самоосвітньої діяльності. На цьому етапі самоосвіти домінують далекі цілі, пов'язані з життєвими перспективами, вибором професії й самовихованням [1]. Ці мотиви й мети самоосвіти викликають принципово нові способи самоосвітньої діяльності, а саме пошук і вироблення нових способів пізнавальної діяльності, вироблення нових особистісних позицій, усвідомлення самоосвіти як особливої діяльності, співвідношення завдань і способів самоосвіти, розгорнуті самоконтроль і самооцінка, що виражаються в самоплануванні й розумному самообмеженні своєї діяльності.

Соціальні позиційні мотиви, що складаються у відносинах з оточуючими, також змінюються. Відносини з однолітками продовжують грати для учнів велику роль, неприйняття старшокласника в класному колективі викликає незадоволеність, занепокоєння, негативні емоції.

Мотиви отримання позитивних оцінок змінюються, стають адекватними. Молодші юнаки сприймають оцінку як критерій своїх знань, оцінка заради оцінки втрачає свою спонукальну роль, замість неї основним мотивом навчання стає прагнення до знань.

У процесі формування світогляду старшокласника особливо важливою є проблема сенсу життя, яка фігурує в роздумах учнів про себе і своє призначення. Пошук сенсу життя допомагає молодій людині інтегрувати численні вимоги, що виникають у різних сферах її життєдіяльності, вибудовувати життя не як послідовність розрізнених подій, учинків, а як цілісний процес, а також максимально інтегрувати, мобілізувати всі здібності і можливості для розв'язання життєвих проблем та досягнення значущих цілей [4].

У ранній юності вже сформовані важливі внутрішні умови для пошуку сенсу життя (потреба в сенсі життя, інтелектуальні можливості, світогляд, стійкість переживань тощо), однак ще відсутні засоби для його здійснення. Вони знаходяться поза людиною — у соціальному оточенні, де вона виконує різні види діяльності, розкриває свої здібності та нахили, відчуває й усвідомлює соціальну відповідальність [5]. Отже, пошук сенсу життя в ранній юності є передумовою майбутнього включення у соціальні відносини. Однак проблема сенсу життя переживається на цьому віковому етапі далеко не всіма.

Отже, у сукупності всі ці мотиви відіграють надзвичайне значення у формуванні особистості старшокласника - спонукають її активність, визначають її спрямованість, і завдяки цьому, особистість утворює певний життєвий план діяльності. Він може мати різну ступінь конкретизації у складній та різноплановій діяльності особистості.

Література

1. Занюк С.С. Психологія мотивації: Навчальний посібник. / С.С. Занюк. - К.: Либідь, 2002. - 304
2. Ильин Е.П. Мотивация и мотивы. / Е.П. Ильин - С.-Пб.: Питер, 2002.-С.45-62

3. Мельниченко О. Виховання стійкої позитивної мотивації до навчання: психологічний практикум для молодих учителів / О. Мельниченко // Психолог (Шкільний світ). – 2010. - №7. – С. 6-10.

4. Троянова Г. М. Формування мотивацій досягнень і розвиток творчих здібностей / Г. М. Троянова // Обдарована дитина. – 2010. - №5. – С. 39- 44.

5. Туріщева Л. В. Формування мотивації навчання / Л. В. Туріщева // Управління школою. - 2007. - №2. - С. 16- 26.

УДК 159.922

ВОРОНОВА О.Ю., ЯМЧУК Т.Ю.,
Мукачівський державний університет

САМОВДОСКОНАЛЕННЯ МАЙБУТНЬОГО ВИХОВАТЕЛЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Суспільство двадцятого першого століття чекає на вихователя, який володіє системою професійних знань і умінь, вміє підтримувати рівень психолого-педагогічної та фахової підготовки, знайомий з новітніми досягненнями і науково-педагогічними дискусіями на національному та світовому рівнях, прагне до постійного саморозвитку та самовдосконалення, тобто є готовим до педагогічної діяльності.

Проблемі самовдосконалення завжди приділялася велика увага філософами, психологами, педагогами. При цьому філософи (Ю. Злотников, Л. Ігнатовський, В. Донцов, В. Кисельов) розглядають питання про місце самовдосконалення в розвитку суспільства й особистості. У дослідженнях психологів (А. Бодалєв, К. Рувинський, В. Селіванов) висвітлена природа, джерела та механізми самовдосконалення.

Про готовність до педагогічної діяльності писали у своїх дослідженнях такі психологи: Г. Костюк, Н. Левітов, С. Рубінштейн, Л. Уманський та інші. В літературі феномен готовності розглядають у різних контекстах: по-перше, як психологічну установку (Д. Узнадзе); по-друге, як підготовленість до певної діяльності (М. Д'яченко, Л. Кандибович, В. Крутецький); по-третє, як інтегративну характеристику особистості (К. Безукладніков, А. Саннікова, В. Сластьонін).

Автори досліджень, присвячених вивченню готовності до професійного самовдосконалення, єдині в думці, що окреслене поняття відповідає всім ознакам готовності як синтезу властивостей особистості, що формує особливий стан до професійної діяльності та володіє всіма ознаками самого процесу самовдосконалення особистості. Так, наприклад, Є. Скворцова під готовністю до професійного самовдосконалення розуміє «особливий особистісний стан, який передбачає наявність у студента мотиваційно-ціннісного ставлення до майбутньої професійно-педагогічної діяльності, з одного боку, і з іншого – діяльності із самовдосконалення в ній як необхідної умови просування в професії» [3]. Структуру готовності вона розглядає через три взаємопов'язаних

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>